

ДО ПИТАННЯ ЗМІСТУ РЕГІОНАЛЬНИХ МЕДИКО-ГЕОГРАФІЧНИХ КАРТ

Шершак М. О.

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
shershak24@gmail.com

Тематичні карти – це карти, зміст яких розкриває певну тему, тобто такі, що відображають окремі елементи території та пов'язані з ними характеристики природних чи суспільних явищ. На тематичних картах зображуються, як правило, лише окремі елементи земної поверхні, що безпосередньо пов'язані з темою карти або потрібні для орієнтування по карті чи подання зв'язків певних явищ з їх просторовим розташуванням на поверхні Землі. Є багато тематичних карт, до того ж всі вони за своїм змістом різноманітні. Одним з видів тематичних карт є медико-географічні карти.

Медико-географічні карти дозволяють вивчати поширення, динаміку захворювань, їх взаємозв'язку з природними, соціально-економічними та іншими умовами. А також прогнозувати шляхи розвитку захворювань. Матеріал, нанесений на цих картах, може бути використаний органами охорони здоров'я для розробки рекомендацій по профілактиці захворюваності населення в досліджуваних районах.

Медична географія як прикордонна наука виникла на стику медицини та географії. Зародження вітчизняної медичної географії, як правило, відносять до середини XVIII століття [1]. Зацікавленість у такій новій і нестандартній дисципліні, перш за все, зумовлена появою досить серйозних проблем у системі «людина – довкілля». Відповідно у тематичному картографуванні виник відповідний до даного об'єкту картографування розділ [2]. Сьогодні медико-географічне картографування знаходиться в стадії розробки теоретичних основ, принципів і методів. Розвиток цього напрямку багато в чому зобов'язаний медико-географічним дослідженням, які в даний час характеризуються синтезом медичної географії та медичної екології, вирішенням практичних проблем медичної географії на моделі конкретного регіону, що на сучасному науковому рівні немислимо без використання картографічного методу досліджень, без медико-географічних карт.

Розрізняють карти медико-географічної оцінки території (характеризують компоненти природного середовища і соціально-побутові умови з точки зору їх впливу на виникнення і поширення хвороб); нозогеографічні (показують поширення та динаміку хвороб у просторі й у часі, рівні захворюваності й смертності); медико-географічного районування; прогнозні (дають уяву про майбутні зміни медико-географічної ситуації під впливом природних чи соціально-економічних чинників); рекомендаційні (демонструють заходи з організації охорони здоров'я та оздоровлення території) та охорони здоров'я

(показують мережу лікувальних і санітарних закладів, санаторіїв, будинків відпочинку). Найбільшого поширення набули карти комплексу явищ, пов'язаних з онкологічними, серцево-судинними захворюваннями, а також карти поширення деяких інфекційних хвороб, особливо зараз актуальними є карти поширення COVID-19.

З медико-географічним розділом тематичного картографування нерозривно пов'язані деякі інші карти. До їх числа відносяться ті, що відображають медико-демографічні показники: народжуваність, смертність; деякі санітарно-технічні й соціально-побутові показники, які можуть допомогти створити найбільш сприятливу обстановку для праці, побуту і відпочинку людей в конкретних природних і виробничих умовах (харчування населення, типи одягу, типи житлових та службових приміщень і т. п.). При їх складанні застосовують усі основні способи картографічного зображення (значків, способів ареалів, кольорового фону, точковий, ізоліній і знаків руху, картограми та картодіаграми).

Список використаних джерел

1. Гуцуляк В. М. Муха К. Історія розвитку та сучасний стан медико-географічних дослідження // Вісник Львівського університету. 2009. Вип. 36. С. 115–121.
2. Медико-географічний атлас України / В. А. Барановський, К. Г. Пироженко, В. О. Шевченко. К.: Зелений світ, 1995. 32 с.